

ВІСНЕСТИТОРЪЛЪ

Revista Vicariatului Ortodox Ucrainean din România

БЛАГОВІСНИК

Журнал Українського Православного Вікаріату Румунії

Nr. 3 / №3 noiembrie 2023 – ianuarie 2024 / листопад 2023 – січень 2024 ISSN 3008 – 4474 ISSN-L 3008 - 4474

CUPRINS / ЗМІСТ

ARTICOLE / СТАТТІ

O ÎNTREZĂRIRE A LUMII ÎNGERILOR	4
PARTE DIN POVESTE. UN PROIECT EXPOZIȚIONAL INEDIT	6
POSTUL NAȘTERII DOMNULUI – ÎNNOIREA URCUȘULUI DUHOVNICESC AL CREȘTINULUI	10
СЛАВА ВО ВИШНІХ БОГУ.... ..	13
REDESCOPERIREA UNEIA DINTRE CELE MAI VECHI BISERICI DE LEMN ALE UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA	15
СЛОВО, ЯК ЛІКАРСТВО	24

DIN VIAȚA VICARIATULUI / З ЖИТТЯ ВІКАРІАТУ

LITURGHIA SFÂNTULUI APOSTOL IACOB, SLUJITĂ ÎN PAROHIA SIGHET	26
POMENIREA HOLODOMORULUI ÎN BISERICILE VICARIATULUI	27
ПАНАХИДИ ЗА ЖЕРТВИ ГОЛОДОМОРУ В ЦЕРКВАХ ВІКАРІАТУ	28
DIN ACTIVITATEA FILANTROPICĂ A VICARIATULUI	28
MANIFESTARE CULTURAL-RELIGIOASĂ "DE NAȘTEREA DOMNULUI"	30
"ȘI EU SUNT MARAMUREȘEAN"	31
CORUL BLAHOVYSNYK L-A COLINDAT PE Î.P.S. ANDREI	33
LA MITROPOLIE	33
ACTIVITĂȚI DEOSEBITE ÎN PAROHIIILE VICARIATULUI	34
SLUJBA DE SFINTIRE A NOULUI SEDIU AL POLITIEI REPEDEA.....	36
CONCERT DE COLINDE / КОНЦЕРТ КОЛЯДКИ.....	36
"BUCURIA COLINDULUI STRĂMOȘESC"	38
NAȘTEREA DOMNULUI – TRADIȚII ȘI OBICEIURI	39
РІЗДВО ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА	40
CONSULTAȚII MEDICALE GRATUITE	41
165 DE ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE	42
SLUJBĂ DE POMENIRE PENTRU REFUGIAȚII UCRAINENI ÎN MUNȚII MARAMUREȘULUI	42

Colegiul de redacție: Pr. Vicar Dr. Nicolae Lauruc (redactor șef), Pr. Protopop Petru Rahovan, Pr. Protopop Petru Rosoca, Pr. Ardelean Vasile, Pr. Brotnei Viorel, Pr. Brotnei Virgil, Pr. Cinar Gheorghe, Ierom. Dr. Nicolae Danco, Pr. Dr. Iurcea Ioan, Pr. Șanta Iulian, Pr. Sacaloș Mihai și Pr. Consilier Marius N. Lauruc.

Редакційна колегія : от. Вікарій д-р Микола Лаурук, от. Благочинний Петро Рагован, от. Благочинний Петро Росока, от. Арделеан Василь, от. Бротней Віорел, от. Бротней Вергілій, от. Чінар Юрій, от. Іеромонах Д-р Ніколае Данко, от. д-р Юрча Іван, от. Шанта Юліан, от. Сакалош Михайло та от. Радник Маріус Н. Лаурук.

blahovysnyk@gmail.com

Str. Bogdan Vodă, Nr. 12

Sighetu Marmăției, Maramureș 435500România

Tel.0262.315114 ; 0760.321.594

Autorii materialelor sunt responsabili, în întregime, pentru conținutul materialelor publicate.

www.binevestitorul.com

www.vicariatulortodoxucrainean.ro

ARTICOLE / STATI

O ÎNTREZĂRIRE A LUMII ÎNGERILOR

Fragmentele citite la Apostol și la Evanghelie de praznicul celor mai importanți Arhangheli, Mihail și Gavriil, precum și al tuturor puterilor cerești, scot în evidență mai multe detalii ale relației dintre îngeri și oameni în raport cu Cel care i-a creat, dar subliniază și alte detalii care îi deosebesc pe unii de ceilalți.

În primul rând, îngerii sunt importanți pentru noi datorită faptului că și prin intermediul lor a fost dată Legea Veche – „a fost rânduită prin îngeri în mâna unui mijlocitor” (Gal. 3,19). În cap. al 2-lea al Epistolei către Evrei Ap. Pavel arată superioritatea Legii Noi, adusă de către Mântuitorul, față de Legea Veche, dată oamenilor prin intermediul îngerilor, pentru că Legea Nouă ne-a fost dată nemijlocit, direct de către Mântuitorul. Tot în acest capitol Ap. Pavel, enumerând motivele întrupării Mântuitorului, îl leagă pe ultimul dintre acestea de diferențele dintre îngeri și oameni: „și să izbăvească pe acei pe care frica morții îi ținea în robie toată viața. Căci, într-adevăr, nu a luat firea îngerilor, ci sămânța lui Avraam a luat” (Evr. 2, 15-16). Una din deosebiriile dintre îngeri și oameni este tocmai moartea, frica de moarte fiind o povară, un jug, o robie de care ne putem elibera doar prin credința în Mântuitorul și libertatea pe care El a adus-o oamenilor.

Ap. Pavel spune: „printr-un om a intrat păcatul în lume, și prin păcat moartea” (Rom. 5, 12), arătând că fără nădejdea credinței ne aflăm prinși într-un cerc de cauze și de efecte: păcatul a adus moartea, iar moartea / frica de moarte naște păcate. De aceea, în cap. 2 al Epistolei către Evrei, Ap. Pavel subliniază că doar întruparea Mântuitorului și efectele acestei întrupări duc la ruperea acestui cerc, chiar din interior, cunoscând personal și biruind această

frica nefirească de moarte: „căci prin ceea ce a pățimit, fiind El Însuși ispitit, poate și celor ce se ispitesc să le ajute” (Evr. 2, 18).

Eliberarea de frica morții este dată de unul din efectele întrupării Mântuitorului – noul statut de fii ai lui Dumnezeu: „făptura însăși se va izbăvi de robia stricăciunii, ca să fie părtașă la libertatea mării fiilor lui Dumnezeu” (Rom. 8,21). Nu credința, prin tot ceea ce implică ea, ne împiedică să ne trăim cu adevărat viața, dar frica nefirească de moarte (semn al lipsei de credință, sau al unei credințe imperfecte) ne face robi ai unor patimi care ne blochează adevărata simțire a vieții. „Toate îmi sunt îngăduite, dar nu toate îmi sunt de folos. Toate îmi sunt îngăduite, dar nu mă voi lăsa biruit de ceva” (1 Cor. 6,12). De aceea, asemenea îngerilor (chiar dacă pentru ei nu există moartea), avem posibilitatea de a ne elibera de robia fricii de moarte.

Un fragment care s-a citit la vecernia acestei sărbători ne aduce aminte de faptul că îngerii sunt și mesageri ai Domnului, atât în Vechiul, cât și în Noul Testament: „și i s-a arătat (lui Ghedeon) îngerul Domnului și i-a zis: Domnul este cu tine, voinicule!” (Jud. 6, 12).

Un alt fragment citit tot la vecernie, ne atrage atenția asupra faptului că există două categorii de îngeri, vestitori a două împărății diferite, total opuse; prorocul Isaia descrie căderea lui Lucifer, dar mai ales, interesant pentru noi, motivul căderii: „sui-mă-voi deasupra norilor și asemenea cu Cel Preaînalt voi fi” (Isaia 14,14). Dorința de a fi asemenea lui Dumnezeu și mândria sunt motivele pentru care purtătorul de lumină a ajuns purtător de întuneric, dar sunt și ispitele cu care a venit înaintea primilor oameni: „în ziua în care veți mânca din el vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul” (Fac. 3,5). Este ispita prin care demonii s-au depărtat de Dumnezeu, și o folosesc, convinși că va funcționa, pentru a-i îndepărta și pe oameni de Creatorul lor. Eșecul lor devine eșecul tuturor celor care doresc să se apropie de Dumnezeu, dar cad în fața aceleiași ispite.

Cel de-al treilea fragment citit la vecernie ne aduce aminte că cinstirea îngerilor ca persoane ancorate în realitatea spirituală, mereu în prezența lui Dumnezeu, își are începutul încă în Vechiul Testament: „Eu sunt căpetenia oștirii Domnului și am venit acum! Atunci Iosua a căzut cu fața la pământ, s-a închinat și a zis către acela: Stăpâne, ce poruncești slugii tale? Zis-a către Iosua căpetenia oștirii Domnului: Scoate-ți încălțăminte din picioare, că locul pe care stai tu acum este sfânt! Și a făcut Iosua așa” (Iosua 5, 14-15).

Prăznuind reprezentanții cei mai de seamă ai îngerilor, să ne amintim ce înseamnă cu adevărat a trăi viața în credință și numai alături de Dumnezeu, chiar și în cele mai neînsemnate momente, amintindu-ne, de asemenea, că aproape toate aparițiile lor descrie în Sfânta Scriptură sunt deschise cu cuvintele „nu te teme”, „bucură-te”.

pr. Marius N. Lauruc

PARTE DIN POVESTE. UN PROIECT EXPOZIȚIONAL INEDIT

Foto 1

Mărturisesc că m-am gândit mult la titlul acestei relatări despre vernisajul expoziției temporare „Fortificația romană de la Coștiui – Dealul Imaș” [foto 1], din data de 23 noiembrie 2023, de la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Maramureș. Și am ales cuvintele rostite la eveniment, deoarece mă bucur să fac parte din povestea descoperirii și valorificării rezultatelor cercetărilor

arheologice în privința acestei fortificații comparabile cu cea a unui castru roman de marș, o bază temporară construită de armata romană în mișcare în timpul campaniilor, și care reprezintă cel mai îndepărtat punct militar roman descoperit dincolo de Dacia Porolissensis, la 70 km nord de zona frontierei romane – linia castrelor auxiliare de la Cășeu/*Samus* și Ilișua/*Arcobadara*.

Foto 2

Gazdele evenimentului au fost dr. Viorel Rusu, directorul Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Maramureș, arheologul Marius Ardeleanu, curatorul expoziției și cel care, alături de muzeograful Raul Cardoș, a condus cercetarea sistematică din toamna anului 2019. Expoziția face parte dintr-un proiect mai amplu de cercetare pe care Muzeul Județean îl derulează; știm că luna viitoare vor fi prezentate publicului larg și rezultatele cercetărilor arheologice de la Sălnița, com. Vima Mică.

Marius Ardeleanu a făcut un scurt istoric al menționării castrului în literatura de specialitate (Dan Zapca, Marius Voinaghi, Teofil Ivanciuc) și le-a mulțumit voluntarilor de la Cercul de Istorie *Gemina* de la Colegiul Național „Dragoș Vodă” Sighetu Marmăției, participanți la săpături: Vasile Pop, Denis Dohi, Lionel Șofineț, Dănuț Dohotar, Vasilică Iuga, Dorothea Berci, Romina Duldner și Darius Giurgilă, respectiv cercetătorului independent Dragoș Conțiu, lui Alin Stan și regretatei Angela Stan, de la Asociația *Pro Detecție*. Rezultatele cercetărilor din teren au fost publicate în revista *Acta Musei Napocensis* de către Marius Ardeleanu, Daria Dobrochna Dabal și Horațiu Cociș, în anul 2021.

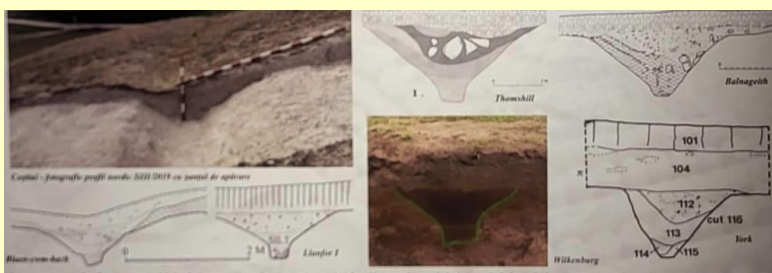

Foto 3

Fortificația de pe Dealul Imaș (în limba maghiară, Epres) are o formă dreptunghiulară neregulată, e înconjurată din trei părți de ape [foto 2], fiind adaptată conturului dealului (laturile: 194.95 m NV, 258.93 m NE, 109.27 m SE și 259.83 m SV) și acoperind o suprafață de 3.59 ha. Cele patru secțiuni trasate pe fiecare latură a fortificației însumează 20 m pătrați și surprind elementele defensive în stratigrafie: valul de pământ și șanțul exterior, de tip trunchiat, în formă de V, cu fundul drept, cu analogii clare din Țara Galilor, Scoția, Anglia, Germania, Spania sau România. Valul puternic erodat nu este continuu și are 43 de deschideri de-a lungul tuturor părților, la distanțe relativ egale una față de cealaltă [foto 3-4].

De-a lungul timpului, despre prezența acestei fortificații romane la Coștuiu au fost emise mai multe ipoteze, dar cele mai multe au fost abandonate ulterior. Una dintre acestea leagă prezența romană de Cetățuia dacică de la Oncești, aflată la o distanță de nici 5 km, numai că straturile de cultură din cele două puncte arheologice nu sunt contemporane, prin urmare dacii nu mai erau în zonă când s-a ridicat castrul; o a doua supoziție, despre care trebuie să spun că mi-ar fi plăcut să fie adevărată, este aceea că fortăreața de la Coștuiu este un castru școală, (lecție pentru legionarii romani despre cum se construiește un castru de marș în *Barbaricum*); ultima variantă, în sprijinul căreia pot fi aduse argumente plauzibile, este aceea că zăcămintul de sare de aici explică prezența romană în zonă.

Foto 4

De altfel, foarte aproape de fortificația romană, în partea nordică a Dealului Szenes, în apropiere de Dealul Calvaria, în anul 1863 s-a descoperit primul depozit de bronzuri în apropierea unei saline (după unele mărturii, cele patru celturi cu plisc, o seceră cu buton și patru brățări deschise, ornamentate cu crestături ar fi fost descoperite în sare!). Tot la Coștuiu, pe lângă piesele de

bronz izolate (spadă, topor cu disc și spin, topor cu aripioare și un celt descoperit în anul 1983 pe Dealul Hrițcova), a apărut un al doilea depozit de bronzuri, în anul 1936, cu ocazia construirii șoselei Coștiui-Petrova.

Descoperiri de fortificații militare sunt cunoscute pe întreg teritoriul fostului Imperiu Roman, în zone cu bogate resurse naturale. Expoziția cu cele zece panouri educative, cu piesele expuse și care vor intra în expoziția permanentă – cuie de la sandalele romanilor purtate de legionarii romani sau materiale de construcții din fier [foto 5] – poate fi vizitată de către publicul larg până la sfârșitul anului. Ulterior, îmi doresc ca ea să devină una itinerantă, luând calea școlilor din județ.

Foto 5

Nutresc speranța că anul viitor va fi unul bogat în resurse financiare, necesare pentru continuarea cercetărilor arheologice – mă gândesc la cel puțin două magistrale trasate în interiorul castrului – pentru a putea surprinde o frântură din viața cohorței (a celor trei cohorte?) cantonate temporar la Coștiui. Oare este întâmplător faptul că acest castru a fost construit în apropierea unuia dintre cele mai mari zăcăminte de sare cunoscute în Depresiunea Maramureșului? Nu cumva acesta este un indiciu clar că romanii au fost interesați să controleze extracția sării? Răspunsul cel mai plauzibil este unul afirmativ. Dar despre distribuția sării sau comerțul acesteia în regiunea Tisei Superioare? Dar în privința resurselor de apă dulce de acolo? Dar legătura cu descoperirile monetare romane din zonă? După următoarea campanie arheologică, specialiștii vor putea răspunde la toate

aceste întrebări. Sau nu. Rămâne de văzut. Cert este însă faptul că lucrurile nu pot rămâne în acest stadiu. E necesar ca povestea să-și urmeze cursul. Și da, subliniez din nou, sunt bucuros să fiu parte din ea.

Foto 1: afișul expoziției temporare

Foto 2: harta localității Coștiui și a sitului arheologic

Foto 3: situația stratigrafică a șanțului și valului

Foto 4: Dealul Imaș – fotografie aeriană (autor: Horațiu Cociș)

Foto 5: cuie de la sandalele romane (*clavii caligarii*) / materiale de construcții

Bibliografie:

Marius Ardeleanu, Daria Dobrochna Dabal, Horațiu Cociș, „The discovery of a Roman marching camp in Coștiui, Maramureș County, Romania. Identification and archaeological excavations 2019”, în *Acta Musei Napocensis*, 58/I/2021, p. 69-102.

Teofil Ivanciuc, „Completări la Repertoriul arheologic al județului Maramureș”, în *Marmația*, 14, 2017, p.15-30.

Carol Kacsó, „Date cu privire la exploatările timpurii de sare din Maramureș”, în *Sarea, Timpul și Omul*, editori: Valeriu Cavruc, Andrea Chiricescu, Editura Angustia, Sfântu Gheorghe 2006, p. 96-120.

Carol Kacsó, „Repertoriul arheologic al județului Maramureș”, vol.I, *BiblMarmația*, 3, Editura EUROTIP, Baia Mare, 2011, 628 p.

Marius Voinaghi, „Între istorie și arheologie: prospecțiuni arheologice în Maramureșul istoric”, în *Acta Musei Maramorosiensis*, 12, 2006, p. 186-194.

prof. Marius Voinaghi,

Inspector școlar pentru istorie în cadrul Inspectoratului Școlar Județean Maramureș

POSTUL NAȘTERII DOMNULUI – ÎNNOIREA URCUȘULUI DUHOVNICESC AL CREȘTINULUI

Postul Nașterii Domnului, pe cât este de îmbucurător, pe atât de minimalizat. Nu trebuie să fim triști, consideră mulți, în acest post, pentru că el ne duce spre marea bucurie a Nașterii lui Hristos. Mare greșală! Postul nu înseamnă tristețe, ci înnoirea bucuriei în Domnul (Ps.31,12;88,16;104,3). „Postul Nașterii Domnului a fost rânduit de Biserică – spune marele nostru liturghist pr. prof. Ene Braniște – pentru a pregăti pe credincioși spre cuviincioasa întâmpinare și serbare a marelui Praznic al Nașterii cu trup a Mântuitorului. El aduce aminte creștinilor de patriarhii și dreptii Vechiului Testament, care au petrecut timp îndelungat în post și

rugăciune în așteptarea și nădejdea venirii lui Mesia – Izbăvitorul” (Liturgica generală).

Despre ei spune Sfântul Apostol Pavel că: „...lumea nu era vrednică de ei, au rătăcit în pustii și în munți și în peșteri și în crăpăturile pământului. Și toți aceștia, mărturisiți fiind prin credință, n-au primit făgăduința. Pentru că Dumnezeu rânduise pentru noi ceva mai bun, ca ei să nu ia fără noi desăvârșirea” (Evr.11,38-40). Noi, creștinii, ce purtăm deja numele lui Hristos – Mesia – suntem chemați să înnoim prezența lui Hristos în inima noastră, să facem din ea „o peșteră curată”, după cum spune Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

„Hristos se naște ca să ridice chipul cel dinainte căzut, învață Biserica în troparul din ajunul Nașterii Domnului. Prin Întruparea Fiului

Său de la Duhul Sfânt și Nașterea din Fecioară, Tatăl instituie nașterea unei noi familii în lume; nașterea unei familii «după voia Sa», «după chipul Său». Această nouă familie – Biserica – transfigurează rudenia de sânge în rudenia de Duh, duhovnicească, divină, în comuniunea aceleiași gândiri și simțiri cu Mirele Hristos”, spune părintele C. Galeriu în lucrarea „Vocația pascală a creației”. Iată cât de importantă este pentru noi cunoașterea profundă a Nașterii cu trup a Domnului și cunoașterea profundă a sărbătorii Crăciunului.

Din păcate, exagerând cu petrecerea în veselia colindelor, din perioada acestui post, neglijăm ce este mai important și anume înnoirea peșterii noastre lăuntrice. De Crăciun, copiii din Maramureș, mergând cu colindul pe la casele oamenilor, întrebau: „slobod îi a colinda?”. Această întrebare este continuarea întrebării tainice a Domnului: „Iată, stau la ușă și bat; de va auzi cineva glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (Apoc.3,20). Această înnoire se realizează printr-o conștiințioasă mărturisire a greșelilor noastre. Colindele sunt foarte bune, dar nu suplinesc Sfânta Taină a Spovedaniei, care trebuie făcută în fiecare post.

„Temporalitatea eclezială este o perpetuă întoarcere la Dumnezeu a omului...Pocăința trebuie să fie o permanență a vieții creștine și o actualizare a

darurilor primite la Botez. Ea este numită Botezul lacrimilor, pentru că, deși nu repetă Botezul, ea restaurează în om demnitatea fiului întors la Tatăl ceresc. Aparenta duritate și fermitate a Spovedaniei ortodoxe este, de fapt, cutremurarea omului în fața porților raiului, bucuria cu ochii în lacrimi pentru învierea sufletească”, spune pr. dr. Ioan V. Istrati în valoroasa sa lucrarea „Taina veacurilor”.

Sfântul Ioan Gură de Aur are cuvinte foarte încurajatoare pentru Sfânta Taină a Pocăinței, spunând: „Intră în biserică, pocăiește-te! Biserica-i spital, nu tribunal! Nu-ți da pedeapsă pentru păcat, ci iertare de păcate” (Omilia despre pocăință). Nu durata pocăinței, ci profunzimea ei aduc creștinului iertare de păcate. Aceasta poate fi făcută chiar și cu câteva zile înainte de Crăciun (dar trebuie făcută). Și iată ce spune Hrisostomul: „Să nu spună nimeni: îmi este rușine, îmi este cugetul încărcat de păcate...Răgazul de cinci zile până la Nașterea Domnului este îndestulător ca să lepezi mulțimea păcatelor, dacă te înfrânezi, dacă te rogi, dacă priveghezi. Nu te uita că timpul e scurt! Uită-te la aceea că Stăpânul e iubitor de oameni! Doar și ninivitenii în trei zile au îndepărtat mânia cea atât de mare a lui Dumnezeu” (Cuvânt împotriva anomeilor). Nu urcușul la biserică pentru spovedanie este greu, ci alt urcuș este greu. Anevoios, foarte greu este urcușul de la inimă la minte. Prorocul și Împăratul David îl laudă pe omul care reușește să facă acest urcuș. „Fericit este bărbatul al cărui ajutor este la Tine, Doamne; suișuri în inima sa a pus” (Ps.83,6). Cum înțeleg Sfinții Părinți urcușul din inimă?

Sfântul Grigorie Teologul zice: „De trei ori fericit este dar cel ce, pe cât poate, fuge de valea plângerii acesteia și pe cele de sus le caută și dorește ajutorul de la Dumnezeu și de-a pururea cu iubire se ostenește a se curăța, punând în inima sa suișurile și sporirile cele bune după suflet și înaltele înțelesuri cele ce-l duc către Dumnezeu”. Mare este taina vieții omului! Nu viața exclusiv biologică îl face liniștit și fericit pe om, ci viața în care se curăță „...partea dinăuntru a paharului și a blidului, ca să fie curată și cea din afară” (Mt.23,26). Nicolae Steinhardt spunea că nu învierile din morți erau cele mai mari minuni ale Mântuitorului, ci întoarcerea păcătoșilor la viața în Dumnezeu.

Cuviosul Isihie spune: „Și fericit foarte este că, deși a căzut, stă, deși este păcătos, se curățește și, chiar de s-ar deznădăjdui vreodată, moartea n-ar vedea”.

Cunoscând bine rostul Postului Nașterii Domnului, să ne străduim a pune întâi de toate preț pe curățirea peșterii noastre sufletești. Mai amintim de Fer. Ieronim, care s-a ocupat mult cu tâlcuirea Sfintei Scripturi și cunoașterea vieții Mântuitorului. Astfel, a dorit mult ca să-i împlinească Mântuitorul dorința de a i se înfățișa într-o vedenie cum arăta când era copil. După mai multe rugăciuni, i s-a împlinit dorința, iar Fer. Ieronim l-a întrebat: „cum să-Ți răsplătesc Doamne pentru acest dar?” Mântuitorul i-a răspuns: „Toate sunt ale Mele, dă-mi Mie inima ta și greșelile tale”.

Pr. dr. Nicolae Lauruc

СЛАВА ВО ВИШНІХ БОГУ ...

З давніх давен Празник Різдва Христового був празником великої радості, тому що він є «...матір'ю всіх празників», каже Св. Іван Золотоустий. Але для того щоб він був Богоугодним, ми повинні провести його на основі ангельського вифлеємського славослів'я.

Котре то було ангельське славослів'я?

Скоро як звістив ангел Господній пастухам, що народився Спаситель світу, Христос Господь, з'явилося велике число небесного воїнства, яке почало славити Бога виголошуючи: «Слава во вишніх Богу, на землі мир, між людьми благовоління» (Лк. 2,14). Наше святкування Різдва Христового повинно бути на славу Божу, а ми християни повинні бути миротворцями, та мати один до другого благовоління. Пояснюючи це славослів'я, Св. Іван Золотоустий каже: «Ангели приносять подяку Богові за доброти дані нам... Чи може щось рівнятися з цим празником,

Бог на землі, людина на небі, ангели служать людям, люди спілкують з ангелами... Бог дав людям те що мав Він найдорогоцінніше-

Єдинородного Сина Свого». Св. Григорій Ниський каже: «Небесне воїнство дало славу Всевишньому Богові за Його благовоління, за Мир народжений на землі».

На Різдво Христове ми й укланяємось один другому: «Христос раждається» і відповідаємо: «Славім Його». Наші предки, які не мали таких умов життя яких маємо ми, але слово «слава» прив'язували тільки до Бога, в Тройці славимого. Друкувались церковні книги-великими коштами – але не величали самих себе і наприкінці книг було написано: «Кінець і Богу слава». Наші браття українці по всьому світові вклоняються «Слава Ісусу Христу» і відповідається: «Слава Йому навіки». Дуже великою помилкою є прив'язувати слово «слава» до якоїсь людини, до якоїсь області, або країни. Ціле наше земне життя повинно бути на славу Божу. Для того щоб ми зрозуміли глибоко тайну слави Божої, бажаю спогадати пару стихів від псалмопівця, відносно цього.

Говорячи про Вознесіння Господнє, псалмист каже: «Піднімайте, врата, верхи ваші, піднімайтеся, врата вічні і ввійде Цар слави! Хто є Цар слави (питаються ангели з вищих чинів), Господь кріпкий і сильний, могутній у бою» (відповідають нижні чини) – Пс. 23,7-8. «Вознесись над небесами, Боже і по всій землі слава Твоя» (Пс.56,12). Закликає нас псалмист: «Віддавайте Господу славу Імені Його!» (Пс. 28,2). Чому повинна людина дати славу Богові? – тому що і «Небеса повідають славу Божу» (Пс. 18,1).

Потрібно би нам поглянути глибше в сторінки Св. Письма, та зрозуміти добре тайну слави Божої. «Не нам, Господи, не нам, а Імені Твоєму дай славу» (Пс. 113,9). Це є найсолідний біблійний доказ, що не людям належить давати славу, але Всесильному Господу Богу, в Тройці славимому.

Святкуючи Різдво Христове, зодягнімся в велику смиренність і не гордімось нашими хатами, нашим багатством, але прощаючи один другому стараймось посповідатись і попричащатись, бо це є найвище багатство.

Прот. Микола Лаурук

REDESCOPERIREA UNEIA DINTRE CELE MAI VECHI BISERICI DE LEMN ALE UCRAINENILOR DIN ROMÂNIA

Cunoscutul istoric maramureșean Teofil Ivanciuc, adunând fărâme de informații legate de soarta bisericii de lemn din Rona de Sus, aranjându-le asemenea unor piese de puzzle, a făcut o descoperire remarcabilă: bârnele care alcătuiau vechea biserică de lemn, demontată în 1895, considerate dispărute, au fost redescoperite de către dânsul, în anul 2023. Despre epopeea acestei redescoperiri ne vorbește însuși Dl. Ivanciuc în captivantul interviu de mai

jos.

Pr. Marius N. Lauruc: Domnule Teofil Ivanciuc, ați făcut o descoperire importantă nu doar pentru comunitatea ucraineană din Rona de Sus, dar pentru toți ucrainenii din România, pentru istoria lor. Vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre această descoperire.

Teofil Ivanciuc: Este vorba despre identificarea celor două părți care au constituit biserica de lemn din Rona de Sus. Prima parte, prima serie de lemne se află în apropierea bisericii din Rona, deci se află la fața locului, remontată, reasamblată sub forma unei șuri cu grajd, o practică curentă. În Maramureș avem o mulțime de biserici care au fost deconsacrate și lemnele lor folosite ba la construirea de case, ba la șuri cu grajduri, deci nu este nimic șocant în această situație. Al doilea grup de lemne a fost montat la casa parohială din Rona de Sus, sub forma unei alte șuri, iar această parte a lemnăriei nu se mai află acolo, la fața locului, ci în Muzeul Satului din Sighet. La prima vedere, după cum pare volumul de lemn din cele două construcții, dă senzația că ar fi întreaga biserică. Sunt lemne suficiente pentru o biserică întreagă. Acum, chiar și dacă nu este așa, chiar dacă sunt și adaosuri ulterioare, dacă lemnele unor alte construcții au fost incluse în aceste două clădiri, oricum am lua-o, acest

grup de lemne constituie cel mai mare fond. Oricum, din toate bisericile demolate, niciuna demolată și salvată parțial, nu are mai mult lemn original decât aceste două construcții puse împreună. Mă refer la Maramureș. Așadar, din acest punct de vedere, situația este absolut specială. Cum am aflat? O să râdeți. În monografia Comunei Rona de Sus, apărută în 2010, la istoricul bisericii, scrie că biserica actuală, construită în 1895, a fost construită peste biserica veche, la sfârșit, cea veche a fost demolată, o parte dată la familia cutare, la Rona de Sus, nr 12**, și cealaltă la parohie. Deci scrie acolo, în monografia Ronei. Eu știam informația încă de atunci, de când a apărut monografia, dar n-am ținut cont de ea. În noiembrie, anul trecut, în 16 noiembrie, făcând o cercetare de teren, am ajuns la Slătioara și, întotdeauna când treceam prin Slătioara, treceam pe la grajdul cu șură, care este construit din lemnele vechii biserici din Slătioara. Când ajung, în 16 noiembrie, cu o lună înainte am mai fost, nu era nimic schimbat, aoleu, proprietarul începuse lucrări masive, cu drujba secționa lemnele într-o veselie, spunând că el transformă grajdul într-o construcție mult mai arătoasă, pentru că este prea veche și urâtă și îi e rușine. I-am spus: „Știi că e biserică?” – „Da”. Bun. Am dat telefon rapid la Baia Mare, Consiliul Județean Direcția de Cultură, Muzeul Județean de Etnografie, pe toată lumea am alertat-o. Omul s-a oprit. A doua zi au și venit cei de la Baia Mare; s-a discutat. Peste patru zile lemnele fostei biserici au fost demontate din grajd și duse la Baia Mare în siguranță. A doua zi după ce am văzut grajdul, am zis „Stai. Mai este o construcție în pericol. Cea din Rona de Sus, pe care tot am omis s-o caut. Să văd, nu cumva am întârziat vreo 13 ani și deja e demolată și făcută praf? Ia să mă duc eu până la Rona”. M-am dus la Rona, la familia respectivă. Un grajd masiv, bârne masive, în curte, cu șură. Vine proprietarul și zice „Da știu. E din biserică”. Mă duce înăuntru și îmi arată acea cruce inscripționată în interior. Apoi am luat legătura cu dumneavoastră, preotul Marius Lauruc. În paralel, în Monografia Ronei scria că acea construcție din curtea parohiei Rona, care a fost ridicată din lemnele fostei biserici, a fost vândută Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”, din București. Era o informație complet eronată, care te deruta și te arunca complet departe. Am

verificat. În București nu au nici un fel de construcție din Rona de Sus. Și atunci mi-a picat fisa. „Măi, păi cea mai masivă construcție din Muzeul Satului din Sighet, cea mai masivă șură este din Rona de Sus”. Vorbesc cu directoarea Muzeului, cu dna Mirela Barz, zic „Uită-te, te rog frumos, în fișă, ce zice acolo la șură?” Zice. „Da. E cumpărată de la parohie în 1970”. De acolo încolo totul a fost legat.

Pr. Marius N. Lauruc: Pe baza materialului existent, pentru că spuneți că s-a păstrat aproape tot materialul care a intrat în componența bisericii, se poate face o estimare asupra dimensiunilor, asupra particularităților arhitecturale, dacă a fost ceva deosebit sau nu, legat de biserica din Rona?

Teofil Ivanciuc: Revenind la cele două grupuri de lemne, șura din Rona și șura din Muzeu, la șura din Rona, în momentul reconstrucției, în 1895, în acea proprietate locuia primarul de atunci. Practic, s-a împărțit între parohie și primărie lemnăria veche, pentru că erau niște bârne foarte frumoase, foarte masive. Și în ziua de astăzi, iată, la atâtea sute de ani, încă arată impecabil. Sunt salvate ca atare. Acolo îmbinările sunt, cum spunem noi, în coadă de rândunică, îmbinare nemțească, o îmbinare mai sofisticată. În timp ce șura din Muzeul Satului este în îmbinarea veche, cheotoare românească, cum i se spune, acea îmbinare mai primitivă. Asta i-a derutat pe toți. Și de aceea nu a băgat nimeni în seamă șura de la Muzeul Satului. Dată fiind această îmbinare simplă, care de obicei era folosită la casele oamenilor simpli sau la grajduri, nimeni nu s-a gândit că poate să fie îmbinare de biserică. Apropo, aceste îmbinări par să fie originale, de la șură; o parte dintre ele. Și celelalte au fost tăiate după același model. Dar, lumea nu știe, în Ucraina, în Maramureșul de Nord, există, în picioare, acum, trei biserici vechi,

de secol 16-17, 17-18, cu acest tip de îmbinare. Așadar, acest tip de îmbinare, cheotoarea românească, a fost folosită și la biserici și avem martori în picioare. Când i-am spus dlui Alexandru Baboș (arhitect, expert în cercetarea patrimoniului, n.r.) că l-am contactat și pe cel mai mare expert în biserici de lemn din România, care trăiește în Suedia, a rămas și el ultra-surprins, pentru că nici el nu s-a așteptat ca acea șură din Muzeul Satului să fie parte de biserică și că acel tip de cheotoare a putut fi folosit și la Sud de Tisa. Deci, încă un motiv pentru care această biserică este unică și specială. Nu știu să mai existe undeva, în România, o biserică cu acest tip de cheotoare, care dintr-un anumit punct de vedere pare simplă, dar este mult mai deosebită, pentru că, iată, face legătura între casă și biserică. Acea a fost prima etapă. Când credincioșii au ieșit din casa în care se rugau la început și și-au construit o biserică. Indiferent ce vechime au lemnele. Dar principiul, tipul de construcție este, clar, prima etapă pe care o putem semnala. Revenind din nou, la întrebarea dumneavoastră, da, un expert, și mă refer neapărat la Alexandru Baboș și la ceilalți pe care îi mai avem pe teritoriul românesc, trebuie mai întâi să facă expertizarea dendrocronologică a lemnurilor. Din câte am dedus, după ce am trimis un articol scris despre bisericile pierdute ale Maramureșului, care este acum în curs de publicare la Baia Mare, la Muzeul Etnografic al Maramureșului, am aflat ce vă spun acum. Șura de la Muzeul Satului a fost datată dendrocronologic. Eu nu am știut, așadar articolul nu conține această poveste. În articol vorbesc despre faptul că, în conformitate cu tradiția satului, biserică a fost construită în anul 1640. Eu am găsit un Șematism din anii 1760-1774 care zice că biserică a fost construită în anul 1646, Șematismul fiind, așadar, scris la 100 și ceva de ani după și că a fost reparată în anul 1745. Aia spune Șematismul. Datarea dendrocronologică despre care n-am știut la momentul potrivit, dar acum știu, a descoperit, iarăși, o situație neobișnuită. Au scos 30 de mostre de lemn din acele bârne de la Muzeul Satului și constatăm că primul lemn, cel mai vechi, are datare 1485, există alte trei lemne din jurul anilor 1540-1550. Deci, la prima senzație, credem că s-a refolosit lemnăria veche ori a unei case, ori a unei alte biserici, datate de la 1550. După care avem un alt grup

de lemne, de la anii 1630, 1640, 1690 și un grup mare de lemne din jurul anilor 1740. Deci, ar bate cumva, ceea ce a spus tradiția istorică semnalată în acel Șematism cu aceste datări făcute la Muzeul Satului care, cred eu, ar trebui repetate într-un alt laborator, cu o altă serie de inele dendrocronologice pentru acuratețe; la fel și toate lemnele din Rona de Sus, din grajdul din Rona, trebuie obligatoriu datate. După ce avem datările știm odată perioada, după care, un expert ca Dl. Baboș trebuie să vadă îmbinările, ce a fost tăiat atunci, ce a fost salvat din îmbinările vechi. Dacă s-au păstrat îmbinări vechi, da, automat, deja putem vedea. Eu am văzut minuni făcute de Baboș, chestii incredibile; el, din trei bârne, a fost în stare să refacă tot iconostasul, reconstituirea virtuală. Din trei bârne. Deci am toată încrederea că dacă Alexandru Baboș vine și vede cele două corpuri de lemn ale fostei biserici, o va putea reconstitui. Atunci când s-a făcut datarea dendrocronologică la șura din Muzeul Satului, care conține bârnele bisericii de la Rona de Sus, s-a mai constatat un lucru care, cred că este unicat pe teritoriul național: dimensiunea lemnelor. Aceasta se referă nu neapărat la câți centimetri grosime are o bârnă, ci câte inele se află în acea bârnă, deci ce vârstă avea lemnul acela. Dacă mergem să vedem bârnele celor mai vechi biserici, cum ar fi altarul bisericii din Cornești, care este datat ferm 1515, sau altele, vom vedea, de cele mai multe ori, că bârnele au 80 de inele, 60 de inele, 100 de inele, deci vârsta lemnului bun. Pentru că s-a scos exteriorul, cu coaja și ce era sub coajă. Ei bine, la Rona există cred că 10 sau 12 bârne care au peste 200 de ani și este una de 282 de ani, deci 282 de inele. Asta sunt aproape sigur că nu mai există nicăieri în România. E ceva fabulos. Fabulos.

Pr. Marius N. Lauruc: În încheiere, o întrebare puțin mai amplă. Știm că tradițiile și obiceiurile unui popor sunt într-o continuă fluctuație, chiar dacă lucrul acesta este mai puțin sesizabil de-a lungul unei singure generații. Credeți că trecerea de la arhitectura în lemn la arhitectura în zidărie a avut și are anumite efecte în tradițiile și cultura unei etnii, unui popor?

Teofil Ivanciuc: Foarte greu să mă hazardez să dau un răspuns. În acest stadiu îmi este imposibil să spun. Chiar nu știu. Și da și nu.

Pr. Marius N. Lauruc: Toate bisericile de lemn poartă amprenta particularităților arhitecturii zonale. Bisericile noi, construite de la începutul secolului al 19-lea încoace, poartă deja amprenta unor curente arhitecturale moderne. Este mai puțin vizibilă amprenta locală.

Teofil Ivanciuc: Da. În acest context, la arhitectura bisericească, da.

Pr. Marius N. Lauruc: Această întrebare este legată și de arhitectura bisericească dar și de arhitectura

oamenilor de rând.

Teofil Ivanciuc: Este, clar o rupere. Noi am emigrat la noi acasă. Aceasta este formula. Noi nu am părăsit teritoriul acesta, ne aflăm în locul de unde avem rădăcinile, dar noi am emigrat într-o altă lume. Am părăsit lumea aceea simplă, cu ferma de subzistență în care noi ne asiguram totul. Am asistat la inaugurarea primului supermarket în Maramureșul istoric în 2003, *Artima*, și a fost un moment istoric, că toată lumea era fericită iar mie îmi venea să plâng, pentru că știam că de aici încolo începe sfârșitul. Iar acum, așa cum ați văzut, în toate comunele există supermarketuri. Încet – încet am fost obligați și de societate, de modul de trai și de asimilare a tot ce vrem noi. Am fost și obligați, dar și voluntar facem aceste modificări. Dar nu atât exteriorul mă doare pe mine la construcții. Mergem la Săpânța și vedem că acolo 90% din fondul construit sunt case noi, cu geamuri termopan și așa mai departe. Dar sunt cel puțin 100 de case noi în care există o cameră tradițională, integrală. Nu numai că au mutat din casa veche tot ce au avut textil și mobilă și altele, dar în Săpânța pereții sunt zugrăviți într-o manieră specială. Costă enorm. Sunt

pictați, practic. Se pictează toți pereții și tavanul. Sunt doi meșteri în Săpânța care fac acele picturi în continuare. Costă enorm. Și au făcut eforturi să-și mute esența, până la urmă, legătura lor cu trecutul, în casa nouă. Ei bine, acest lucru, în alte comunități, este aproape dispărut. Deci, pur și simplu, ne-am luat lucrurile vechi, obiectele strămoșești și le-am aruncat la gunoi. Le-am dat la anticari, în cel mai bun caz, la muzeu, dar de cele mai multe ori le-am aruncat. Am șters cu buretele tot. Și lucrul acesta are efect distructiv total asupra noii generații, care nu are cum să se regăsească în trecut. Nu are cum copilul care apare acum. El trăiește într-o comunitate modernă, merge într-o școală modernă, nu are un obiect de care să se lege, nu are o poză de familie, nu are trăistuța bunicului, cum o am eu. Eu am trăistuța bunicului dinainte de Primul Război Mondial. Am primit-o, am reușit să îmi conving rudeniile să o salvez să îmi rămână mie. Înainte ca bunicul meu să meargă la război, avea trăistuța lui de fecior și uite, o am și eu și vreau să o transmit mai departe. E o legătură cu trecutul esențială. Dar câtă lume are așa ceva? Extrem de puțină. Și pierdem foarte mult pentru că ajungem ca și oșenii. Acesta e riscul. Nu e vorba de arhitectură, e vorba de mentalitate. Putem vorbi mult pe această temă. Dar aceasta este ideea: am emigrat la noi acasă și asta va avea efecte catastrofale în viitor.

Pr. Marius N. Lauruc: Vă mulțumim foarte frumos pentru interviu și vă felicităm pentru descoperirea făcută.

Teofil Ivanciuc: Mulțumesc, dar nu am făcut chiar nimic.

Acest amplu interviu ne-a fost acordat vineri, 12.01.2024, la sediul Vicariatului și la Muzeul Satului din Sighetu Marmației. Părintele Vicar Nicolae Lauruc i-a înmânat Dlui Teofil Ivanciuc o Diplomă de Onoare, pentru prețuirea pe care o are față de istoria acestor meleaguri, în numele Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

La sfârșit, Părintele Vicar a spus: „Este o zi deosebită, pentru că am văzut cu ochii mei această clădire (șura de la Muzeul Satului, n.r.), pentru că domnul Teofil Ivanciuc a făcut o descoperire în premieră, care va bucura pe locuitorii din Rona de Sus, iubitori de istorie și de cultură. Dar cel mai mult va bucura Vicariatul nostru Ortodox Ucrainean, pentru că de multe ori suntem întrebați: „Ce aveți din istoricul dumneavoastră? Ce păstrați dumneavoastră din valorile trecutului?” Astăzi a fost o zi deosebit de importantă datorită

faptului că ne-am dus cu domnul Teofil Ivanciuc exact acolo la șura de la Muzeul Satului, iar lemnul vechi, foarte, foarte vechi, de aproape 3-400 de ani, este luat din fost biserică de la Rona de Sus. Știam de la domnul Pipaș (Nicolae Pipaș, proprietarul impresionantului Muzeu de la Tisa, n.r.) că în aproape toate localitățile erau biserici vechi și, cu timpul, ele au fost ori distruse, ori strămutate. Spunea chiar și de Sighet „Și la dumneavoastră, părinte, au fost alte două biserici vechi”. Și e normal să credem acestor cuvinte, pentru că avem, în Biblioteca noastră, a parohiei noastre Ortodoxe din Sighet, cărți vechi, de la 1650, 1601. Așa cred că este și la Rona de Sus și în alte localități. Or, cărțile acestea n-au stat în văzduh, ci au fost folosite în bisericile vechi, care nu știm cum au fost demolate, cum au fost distruse. Să rămână această descoperire un imbold puternic pentru părintele de la Rona de Sus, Cinar Yura, pentru locuitorii din Rona de Sus, pentru intelectualitatea de acolo, și pentru întregul Vicariat, în a prețui trecutul, cum spune și psalmistul în psalmul 101, „să se scrie acestea pentru neamul ce va să vină”. Să știe tinerii noștri că au o

istorie foarte bogată. Să fie această zi și această descoperire spre bucuria Ronei de Sus, spre bucuria Vicariatului și spre slava lui Dumnezeu.”

Datarea bânelor păstrate la Muzeul Satului din Sighetu Marmației ne îndreptățește să afirmăm că în această construcție au fost încorporate bârne dintr-o altă biserică, mai veche, posibil cea mai veche biserică a ucrainenilor din România, cu câteva decenii mai veche decât biserica de lemn din Poienile de sub Munte (1595). Însă cercetarea rămășițelor acestei biserici de abia acum începe.

pr. Consilier Marius N. Lauruc

СЛОВО, ЯК ЛІКАРСТВО

Правда, що не всі наші слова є лікарством. Лишень добрі слова носять цей дар, а добрі слова є виразом доброї людини, доброго серця. Тим, що показували себе добрими перед людьми, книжникам і фарисеям, Господь сказав: «Роде змійний! Як ви можете мовити добре, будши злі? Бо чим серце наповнене, те говорять уста. Добра людина з доброго скарбу добре виносить, а лукава людина зо скарбу лихого виносить лихе» (Мт. 12,34-35).

Християнство є прищеплене на Господі, Який називає Себе «Виноградиною». «Я-Виноградина, ви-галуззя! Хто в Мені перебуває, а Я в ньому, той рясно зароджує, бо без Мене нічого чинити не можете ви» (Ін. 15,5). Людина є словесним творінням. Цей дар був даний людині Творцем щоб прославляла Його і спілкувалась з ближнім своїм. Св. Афанфсій Великий каже що ми зроблені, головно, за образом Бога – Слова, Ісуса Христа. Цим нашим даром словесності, ми треба щоб були дуже близькі до Бога -Слова. Подібно тому як слово Боже оживляє нас (Пс. 118,50) і наше слово треба щоб було для життя, тим з ким спілкуємось.

В цьому страшному сьогодні сїється дуже успішно зерно лихе і приймаємо його, даючи йому, навіть, почесне місце в розумі нашому і в

серці нашому. Ніколи не знало людство такого сильного забруднення дару словесності як зараз настало. Без жодної відповідальності кидаємо лихі слова один на одного. Дуже трудно є зустрінути людину яка говорить добре. «Утішайте, утішайте народа Мого, говорить наш Бог!» (Іс. 40,1). Св. Ап. Павло і він закликає нас: «Утішайте один одного, і збудуйте один одного...» (1 Сол. 5,11). Просто, забуваємо, або не хочемо собі пригадати те що сказав нам Господь, що: «...за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь судного дня!» (Мт. 12,36). Правда, якщо не покаються від всього

лихослів'я. В Посланню до Ефесян, Св. Ап. Павло пише: «Нехай жодне слово лихе не виходить з уст ваших, але тільки таке, що добре на потрібне збудування, щоб воно подало благодать тим, хто чує і не засмучує Духа Святого Божого, Яким ви запечатані на день викупу» (4, 29-30). Пояснюючи ці слова, Св. Теодор Студитський каже: «Слово лихе означає: непристойна говірка, образливість, підлесливість, обмовлення, брехня і інше подібне до цього...». А через слова «...щоб воно подало благодать», він розуміє «радість серця». І премудрий Соломон пише, що: «...добре слово веселить серце» (Приповісті 12, 25). В посланню до Колосян, Св. Ап. Павло пише: «Слово ваше нехай буде завжди ласкаве, приправлене сіллю...» (4,6). Блаженніший Патріарх Даниїл каже, що слово людини може: «Будувати, або може руйнувати».

Отець Арсеній Бока має дуже цікаву науку про «слова заборонені». Слово «дурний» є слово заборонено (Мт. 5,22). Чому? – «Тому що це слово почувши хтось може спотворити фізіономію розума його». Далі він каже, що: «слова є живими істотами, які роблять те що їм заказано, вони є життя від життя і той хто їх зробив супроводять його аж до дня судного неначе діти його». Нашим словом ми можемо вбити духовно нашого брата, каже світлої пам'яті наш український Митрополит Канадський

Михаїл. «До гріха вбивства належать всі діла й слова наші, які суперечать християнській любові до ближніх: заздрість, наклепи, ненависть і подібне. <Бо всякий, хто ненавидить брата свого, той чоловіковбивець> (1 Ін. 3.15)».

Хоронімось всякого забруднення, та просім Божої ласки, щоб наші слова були : «Приємні слова – були для ближнього нашого – стільник меду, і солодощі для душі й лік для тіла» (Приповісті 16,24).

Прот. Микола Лаурук

DIN VIAȚA VICARIATULUI

3 ЖИТТЯ ВІКАРІАТУ

LITURGHIA SFÂNTULUI APOSTOL IACOB, SLUJITĂ ÎN PAROHIA SIGHET

Duminică, 5 noiembrie, în ziua de pomenire a Sfântului Apostol Iacob, ruda Domnului, în biserica ortodoxă ucraineană din Sighetu Marmației s-a slujit, în premieră pentru Vicariatul Ortodox Ucrainean, Liturghia Apostolului Iacob în limbile română și ucraineană. Această dorință mai veche a Părintelui Vicar Nicolae Lauruc s-a materializat anul acesta, când pomenirea Ap. Iacob a fost rânduită într-o zi de duminică, pentru ca întreaga comunitate să se poată bucura de frumusețea celei mai vechi Liturghii a Bisericii Ortodoxe. Cu toate că în primele veacuri, până la alcătuirea Liturghiilor Sf. Vasile cel Mare și Sf. Ioan Gură de Aur, această Liturghie s-a

îmbogățit cu noi cântări și rugăciuni, se simte puternic amprenta Apostolului Iacob și a comunității din “sfânta și împărăteasca cetate a lui Hristos Dumnezeu nostru”. Pentru noi, preoții slujitori, săvârșirea acestei Liturghii reprezintă o bucurie spirituală de nedescris, comparabilă, parțial, cu descoperirea unor vestigii din vremuri demult apuse, dar reclădite în ziua de azi. Pentru întreaga comunitate sigheteană slujirea Liturghiei Ap. Iacob a reprezentat o conectare la atmosfera liturgică a comunității creștine ierusalimitene a primului veac, la rugăciunile rostite de Apostoli și de credincioși care îl văzuseră personal pe Mântuitorul Hristos. Recrearea acestei atmosfere ar fi fost imposibilă fără implicarea minunatului cor parohial Blahovysnyk și a deacului parohiei, Dl Dubovici Vasile. Liturghia Apostolului Iacob poate fi slujită de două ori pe an: în ziua de pomenire a apostolului și în prima duminică după Praznicul Nașterii Domnului, când același apostol e pomenit alături de strămoșii după trup ai Mântuitorului.

pr. Marius N. Lauruc

POMENIREA HOLODOMORULUI ÎN BISERICILE VICARIATULUI

Cu ocazia comemorării a 90 de ani de la încercarea de exterminare a poporului ucrainean prin înfometare, cunoscută în istorie ca Holodomor, în bisericile Vicariatului Ortodox Ucrainean s-au slujit slujbe de pomenire pentru odihna celor aproape 5 milioane de victime ale regimului comunist condus de Iosif Stalin. Comemorarea acestui episod negru din istoria Ucrainei e fixată pentru ultima sâmbătă din luna noiembrie. Însă în aproape toate bisericile ortodoxe ucrainene din Ucraina, SUA și Canada, slujbele de pomenire sunt săvârșite duminica, pentru ca întreaga comunitate să se roage pentru victimele terorii. În cadrul bisericilor Vicariatului

Ortodox Ucrainean, la recomandarea Înaltpreacucernicului Părinte Vicar Nicolae Lauruc, au fost pomenite victimele Holodomorului, dar și victimele actualului război dus de Rusia împotriva Ucrainei.

Biserica noastră din București i-a avut alături de credincioși pe Excelența Sa Igor Prokopchuk, ambasadorul Ucrainei la București și alți membri ai corpului diplomatic. În imaginile de mai jos redăm instantanee de la pаниhidele săvârșite în parohiile noastre din: Sighetu Marmăției (Pr. Vicar Nicolae Lauruc, pr. Marius N. Lauruc), București (Pr. Vladimir Malcovici), Repedea (Pr. Protopop Petru Rahovan), Reșița (Pr. Secretar Petru Popovici), Lugoj (Pr. Virgil Brotnei), Rona de Sus (Pr. Yuriy Cinar), Timișoara (Pr. Cristian Popovici).

În bisericile Vicariatului nostru preoții alături de credincioși se roagă în fiecare duminică pentru încetarea războiului și pace în Ucraina.

pr. Marius N. Lauruc

ПАНАХИДИ ЗА ЖЕРТВИ ГОЛОДОМОРУ В ЦЕРКВАХ ВІКАРІАТУ

З нагоди 90-ті роковини Голодомору, з благословіння Високопреподобного отця Вікарія Миколи Лаурука, у церквах Українського Православного Вікаріату відслужилися панахиди за майже 5 мільйонів жертв комуністичного режиму. Вірники і священники молились також і за невинних жертв агресії Росії проти України. В нашій церві з Бухаресту були присутні на напанахиді Його Екселенція Ігор Прокопчук, посол України в Румунії разом з іншими Працівниками Посолства.

В церквах нашого Вікаріату, священники разом з вірниками щонеділі моляться за Україну.

от. Маріус М. Лаурук

DIN ACTIVITATEA FILANTROPICĂ A VICARIATULUI

Viața în cele mai pitorești regiuni presupune provocări și greutăți specifice. De cele mai multe ori imposibilitatea găsirii unui loc de muncă este compensată prin crearea unei mici gospodării care să acopere strictul necesar

pentru viața cotidiană. În cazul familiilor care au copii acest mod de trai nu acoperă toate nevoile copiilor. De aceea noi, voluntarii Vicariatului Ortodox Ucrainean și ai Asociației Dobrotoliubie, ne propunem să ajutăm cât mai multe astfel de familii.

De sărbătoarea Intrării în Templu a Maicii Domnului (4 decembrie) am vizitat două astfel de familii, una binecuvântată cu 6 copii, iar alta cu 3. Din donațiile membrilor asociației și a unor credincioși ai Parohiei Ortodoxe Ucrainene Sighet am reușit să încropim daruri cu cele necesare întregii familii: îmbrăcăminte, produse de igienă, scutece pentru copii, pături, alimente de bază, rechizite pentru copii și jucării (sunt pe ultimul loc în lista posibilităților materiale ale familiei) care au adus cea mai mare bucurie copiilor.

De la începutul anului școlar am sprijinit material și elevi provenind din familii nevoiașe, precum și elevi refugiați ucraineni. În acest sens îi suntem profund recunoscători doamnei Dorina Zdroba.

Suntem conștienți că nu putem să facem minuni, dar știm că astfel de familii trebuie susținute pentru a mai reduce din presiunea financiară și pentru a încuraja copiii să acorde maximă importanță educației.

Ne dorim ca înainte de sărbătoarea Sf. Nicolae (19 decembrie, după calendarul pe stil vechi) să revenim cu daruri (îmbrăcăminte, rechizite școlare, produse de igienă, alimente neperisabile) la aceste familii (un băiat nou-născut, o fetiță de un an jumate, un băiat de 3 ani, un băiat de 4 ani, un băiat de 7-8 ani, un băiat de 12 ani, o fată de 10 ani, o fată de 11ani și un băiat de 16 ani).

Orice sprijin este binevenit.

Cum ne puteți ajuta?

Identificând alte familii care au nevoie de sprijin.

Ajutându-ne cu produse pe care dorim să le donăm.

Prin donații:

Cont lei: RO89BTRLRONCRT0677156801 Asociația Dobrotoliubie

Contact: asociatiadobrotoliubie@gmail.com

pr. Marius N. Lauruc

MANIFESTARE CULTURAL-RELIGIOASĂ “DE NAȘTEREA DOMNULUI”

Pe 9 decembrie la Catedrala Episcopală “Sfânta Treime” din Baia Mare, s-a desfășurat o manifestare cultural – religioasă, ediția a XXII, pe mai multe secțiuni: concursul “Colindătorii”, creație plastică, creație literară și teatru religios.

Manifestarea a fost deschisă de Preasfințitul Părinte Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului care în cuvântul său de învățătură a apreciat și a încurajat activitatea profesorilor de Religie, care se preocupă să ducă mai departe crezul ortodox, colinda și tradițiile noastre sfinte.

La această activitate au participat peste 200 de elevi din Maramureș sub îndrumarea dascălilor de Religie.

Din Vicariatul Ortodox Ucrainean, au participat doua grupuri de colindători, care s-au prezentat la secțiunea “grupuri vocale tradiționale”, și au interpretat colinde in limba ucraineană și limba română. Un grup de colindători de la Școala Profesională Repedea sub îndrumarea doamnei profesoare Rahovan Veronica, care au obținut Premiul întâi, și al doilea grup de colindători din Valea Vișeuului, sub îndrumarea părintelui Sacaloș Mihai, care au obținut Premiul al doilea.

Aducem mulțumiri organizatorilor și domnilor inspectori școlari pr. Nechita Marius (inspector școlar pentru Religie) și Baboșan Andrei-Ovidiu (inspector școlar pentru arte) – președinte al juriului.

Felicitări elevilor participanți și celor care i-au pregătit!

prof. Veronica Maria Rahovan

“ȘI EU SUNT MARAMUREȘEAN”

Înainte de proiecția filmului “Unde ești, Adame?” de la Hotelul Iza, părintele diacon Oleksandr Plyska, producătorul filmului, și-a început prezentarea cu următoarele cuvinte: “Hotelul în care ne aflăm are același nume ca și satul meu natal”.

Proiecția filmului a fost precedată de un scurt concert de colinde susținut de un grup de colindători pregătiți de către părintele Vasile Dunca, inițiatorul acestui eveniment și de către Grupul Theologos. Colindele au fost foarte apreciate atât de către spectatori, cât și de către părintele Oleksandr, iubitor al muzicii bizantine dar și al colindelor tradiționale.

Filmul nu transmite vreun mesaj anume, aceasta fiind chiar dorința realizatorilor. Nu are scenariu, nici replici prestabilite. Redă viața cotidiană a mănăstirii Dochiariu, însă nu e doar un film despre viața monahală athonită. Îi are ca protagoniști pe călugării

athoniți, însă oricare dintre ei putea fi înlocuit de unul dintre noi. Prezintă o viață atât de asemănătoare traiului zilnic al mirenilor, cu îndatoriri, muncă istovitoare, rugăciune, momente de destindere, încât oricare dintre spectatori l-ar putea înlocui pe vreunul din protagoniști.

Unul din simbolurile audio-vizuale principale ale filmului e dat de alternarea ciocanului fierarului (“În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta”

SIGHETU MARMĂȚIEI ROMÂNIA
SALA DE EVENIMENTE - HOTEL IZA
STR. FĂGET, 88 D
17 DECEMBRIE 17:00

CU BINECUVÂNTAREA PREASFÎNȚITULUI PĂRINTE IUSTIN, EPISCOPUL MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI

ÎN INTRODUCERE VA FI UN MINICONCERT DE COLINDE, SUSȚINUT DE:
GRUPUL PSALTIC THEOLOGOS
GRUPUL THEOTOKOS

UNDE ESTI, ADAME?
UN FILM DESPRE VIAȚA MONHALĂ ÎN MĂNĂSTIREA DOCHIARIU (ATHOS)
INTRAREA - LIBERĂ, DONAȚIILE SUNT BINEVENITE

Organizatori: Parohia Ortodoxă Sfântul Iosif Mărturisitorul, Sighet Vii, Asociația Culturală Theologos, Vicariatul Ortodox Ucrainean din România, Agenția Mara

– Facerea 3,19) cu sunetul ciocanului care lovește toaca, chemând la rugăciune (“Nu numai cu pâine va trăi omul” – Matei 4,4).

Sfaturile Starețului Grigorie, legate de fuga de egoism și înfruntarea răutăților venite din partea celor din jur, sunt veritabile secvențe vii de Pateric și Filocalie.

Se cuvine să mulțumim, întâi de toate, Preasfințitului Iustin, Episcopul Maramureșului și Sătmarului și Înaltpreacucernicului Părinte Nicolae Lauruc, Vicarul Vicariatului Ortodox Ucrainean din România, pentru binecuvântarea acordată în vederea organizării acestui eveniment duhovnicesc spre folosul spiritual al maramureșenilor. Mai apoi tuturor celor implicați în organizare: Parohiei Ortodoxe Ucrainene Sighet, Parohiei Ortodoxe Române Sf. Iosif

Mărturisitorul Sighet, Asociației Culturale Theologos, Dnei Olena Lupșac și Dnei Oxana Anișoreac (membru fondator al Asociației Dobrotoliubie), care au făcut posibilă vizionarea acestui film, tuturor voluntarilor Dobrotoliubie

implicați, Dnei Mariana Radu (Agenția Mara) și gazdelor noastre de la Hotel Iza. Faptul că părintele Oleksandr Plyska este originar din satul Iza (unde sunt păstrate moaștele Sfântului Alexie Kabaliuk, care a pătimit în închisoarea sigheteană), Transcarpatia, că este rudenie a Sfântului Iov de Uglea, că această primă proiecție a filmului în Maramureșul voievodal a fost posibilă datorită colaborării dintre maramureșenii români și ucrainenii, ne convinge de faptul că filmul “Unde ești, Adame?” a venit, pentru prima oară, acasă. Mai mult, părintele Oleksandr a plecat din Sighet fredonând melodia colindului “O, ce veste minunată” și spunând tuturor: “Și eu sunt maramureșean”.

pr. Consilier Marius N. Lauruc

CORUL BLAHOVYSNYK L-A COLINDAT PE Î.P.S. ANDREI

Sâmbătă, 16.12, corul Blahovysnyk al Parohiei Ortodoxe Ucrainene Sighetu Marmăției și P.C. Părinte Vicar Nicolae Lauruc, au mers la Cluj-Napoca pentru a-l colinda pe ÎPS Andrei, Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului. Au colindat, de asemenea și la Radio Renașterea.

В суботу, 16.12, хор сігетської Української Православної Парафії - Благовісник і отець Вікарій Микола Лаурук проколядували Митрополита Клузьського, Високопреосвященішого Андрея.

LA MITROPOLIE

*În Mitropolie azi răsună
Colinde de imnuri și de slavă.
Mântuitorului închinată,
De colindătorii din Sighet înălțate!*

*Înaltpreasfințitul ascultă atent,
Din Maramureș colind.
Dând a Sa binecuvântare
Pentru a noastră cântare.
Sfântul Crăciun e aici!
Valuri de colindători vin.
Să-l preamărească în cântec,
Pe Pruncul cel divin!
Vă mulțumim din suflet,
Pentru primirea cea aleasă.
Emoționați am așteptat
Cu prețuire să vă spunem...
Crăciun binecuvântat!*

Poezie scrisă cu ocazia colindei de la Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului, de către Sofia Proniuc, membră a Corului Blahovysnyk, câștigătoare a Concursului de poezie religioasă (2023) organizat de către Vicariat

ACTIVITĂȚI DEOSEBITE ÎN PAROHILE VICARIATULUI

Pe data de 18.12.2023, la Biserica Ortodoxă Ucraineană Soca, Protopopiatul Lugoj, părintele paroh, Ardelean Cristian, a susținut o cateheză despre Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos; pe urmă a avut loc un frumos

program de colinde. Invitați, pe lângă copiii parohiei, au fost și copiii Școlii Gimnaziale Denta, cu care Parohia Soca are un frumos parteneriat. „Ei sunt viitorul nostru”, a spus părintele Ardelean C. după terminarea activității.

Marti, 19 decembrie, la Biserica Ortodoxă Ucraineană Repedea, păstorită de P.C. Părinte Protopop Petru Rahovan, a avut loc un concert susținut de copiii pregătiți de către Dna. Prof. Veronica Rahovan. Cei aproape 100 de copii au primit daruri din partea Sfântului Nicolae. Mai apoi, Dna. Prof. V. Rahovan, alături de elevele care fac parte din Grupul „Krevleanca”, de la Școala Profesională Repedea, au răspuns la invitația Dlui Prof. Vasile Cureleac, Directorul Liceului Pedagogic Taras Șevcenko din Sighetu Marmației, de a participa la activitatea cultural – religioasă „Sfântul Nicolae – tradiții și obiceiuri la ucraineni”.

Tot marți, 19 decembrie, de praznicul Sf. Ierarh Nicolae, la Biserica Ortodoxă Ucraineană Lugoj, după Sfânta Liturghie (la care au participat, alături de părintele paroh Virgil Brotnei, protos. Rafael Mutrescu, starețul mănăstirii Feneș și P.C. Prof. Marius Florescu, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Timișoara), a avut loc un concert de colinde tradiționale susținut de copii de la Liceul Valeriu Braniște din Lugoj, conduși de Dna. Prof. Teslevici Ileana. După slujba Vecerniei a avut loc a treia ediție a Concertului de colinde organizat de către parohie. Au participat : grupul de copii de la parohia Adormirea Maicii Domnului din Lugoj, condus de părintele Ion Last; corul parohiei ucrainiene din Știuca, jud. Timiș, însoțit de părintele Mihai Cinar și de preoteasa Mioara Cinar alături de doamnele și mamele ce s-au trudit cu pregătirea copișilor îmbrăcați în frumoasele costume tradiționale ucrainene, și grupul coral al parohiei gazdă. Au fost interpretate colinde și cântece de stea în limbile ucraineană și română. La finalul programului, părintele paroh a mulțumit colindătorilor și le-a oferit daruri de Moș Nicolae.

Tot de praznicul Sfântului Ierarh Nicolae Dl. Prof. Bogdan Moisuc a organizat proiectul „Sfântul Nicolae, ocrotitorul copiilor”: în Crasna Vișeuului, parteneriatul fiind încheiat între Școala Gimnazială Crasna Vișeuului și Parohia Ortodoxă Ucraineană „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” (Pr. Paroh. Vasile Ardelean) și în Crăciunești, parteneriatul fiind încheiat între Școala Gimnazială Crăciunești și Parohia Ortodoxă Ucraineană „ Schimbarea la față ” (Pr. Paroh Victor Petrovai).

pr. Marius N. Lauruc

SLUJBA DE SFINTIRE A NOULUI SEDIU AL POLITIEI REPEDEA

Joi, 21 decembrie, P.C. Părinte Protopop Petru Rahovan și P.C. Pr. Adrian Vișovan au oficiat slujba de sfințire a noului sediu al Poliției Repede. La inaugurarea sediului au participat: Inspector principal de poliție Claudiu Ciurte, Dl. Primar Miculaiciuc Ioan, Dl. Viceprimar Grad Ștefan,

alături de angajații secției de poliție. După modernizare, aceasta include și două apartamente pentru personal.

pr. Marius N. Lauruc

CONCERT DE COLINDE / КОНЦЕРТ КОЛЯДКИ

Sâmbătă, 30 decembrie, la Biserica Ortodoxă Ucrainenă Valea Vișului, a avut loc tradiționalul concert de colinde organizat de către Vicariatul Ortodox Ucrainean din România, Protopopiatul Sighet. Ajuns la a 12-a ediție, Concertul de colinde, oglindește credința vie a credincioșilor ucraineni din România și modul în care aceasta este predată generațiilor tinere în aproape toate comunitățile ucrainene din Maramureș.

Înainte de începerea Concertului s-a slujit Sfânta Liturghie, iar mai apoi preoții au citit Acatistul de mulțumire – Slavă lui Dumnezeu pentru toate, acatist citit la sfârșit de ani de către preoții Protopopiatului Maramureș. Părintele Vicar Nicolae Lauruc a mulțumit tuturor celor prezenți pentru participarea la cel mai important concert organizat de către Vicariat, mulțumindu-le pentru dragostea față de colinde, limba maternă și portul specific al fiecărei localități. A mulțumit, în special, gazdelor acestui minunat

eveniment, Părintelui Mihai Sacaloș și parohiei Valea Vișeului precum și Dlui. Primar Duciu Vasile, a cărui aport, în organizarea Concertului, a fost esențial.

Au colindat: Corul Parohiei Repedeș, Corul Parohiei Poienile de sub Munte Nr. 1, Corul Parohiei Rona de Sus, Grupul de colindători de la Parohia Câmpulung la Tisa (au colindat în ucraineană, maghiară și română), Corul Parohiei Lunca la Tisa, Corul Parohiei Poienile de sub Munte Nr. 3, Corul Parohiei Bistra, Grupul de colindători de la Parohia Crăciunești, Corul Mănăstirii Ruscova, Corul Parohiei Ruscova, Corul Parohiei Crasna Vișeului, Corul Blahovysnyk al Parohiei Sighet și gazdele concertului, minunatul cor al Parohiei Valea Vișeului.

Corurile și grupurile de colindători au primit diplome de recunoștință.

La sfârșit, Părintele Protopop Petru Rahovan a mulțumit din nou gazdelor acestui eveniment, principalului partener media, TV Sighet, felicitându-i pe toți participanții pentru modul exemplar în care s-au pregătit pentru această sărbătoare a colindului ucrainean.

De-a lungul veacurilor, colindele ucrainenilor din România au fost predate din generație în generație în bisericile noastre, iar dragostea pentru limba și obiceiurile noastre au fost cultivate atât în familie, cât și de către preoții dedicați misiunii lor.

pr. Marius N Lauruc

В суботу, 30-го грудня, в Українській Православній Церкві в Вищівській Долини, відбувся традиційний Концерт колядки, організований Українським Православним Вікаріатом Румунії, Сігетське Благочиння. Дійшовше вже до 12-го випуску, Концерт колядки є образом живої віри українців Румунії, і передання її новим поколінням. Перед початком Концерту, отці Віорел Бротней і Ярослав Климкович служили Святу Літургію.

Брали участь слідуючі хори: Хор Парафії Кривий, Хор Парафії Поляни Но. 1, хор Парафії Вишня Рівня, Груп з парафії Довге Поле, Хор Парафії Луг над

Тисою, Хор Парафії Поляни Но. 3, Хор Парафії Бистра, Груп кураторів з парафії Кричунів, Хор Монастиря Рускова, Хор Парафії Рускова, Хор з Парафії Красна, Хор з Парафії Красна, Хор Парафії Сигіт (Благовісник) і Хор Парафії Вишівська Долина.

Хори і групи колядників

отримали подячні дипломи.

от. Маріус М. Лаурук

"BUCURIA COLINDULUI STRĂMOȘESC"

SLAVĂ ÎNTRU CEI DE SUS
LUI DUMNEZEU ȘI PE PĂMÂNT
PACE, ÎNTRE OAMENI
BUNĂVOIRE!

Pe data 16 decembrie 2023, a avut loc Concertul de colinde tradiționale ucrainene, organizat de Protopopiatul Ortodox Ucrainean din Lugoj, la Mănăstirea Sfânta Treime din Pereu, la care au participat parohiile ortodoxe ucrainene

din Banat: Cornuțel, Soca, Timișoara, Lugoj, Caransebeș, Pădureni Criciova, Dragomirești Remetea Mica, Pietroasa Mare, Știuca și Reșița.

Părintele protopop, Petru Rosoca, a coordonat concertul de colinde și a dăruit cadouri copiilor participanți, asigurând și o agapă pentru toți cei prezenți.

Prin colindul tradițional strămoșesc adus de comunitățile aminte mai sus, ne dorim menținerea și transmiterea valorilor culturale care ne reprezintă, generațiilor viitoare.

Slavă Lui Dumnezeu pentru toate.

pr. Petru Popovici

NAȘTEREA DOMNULUI – TRADIȚII ȘI OBICEIURI

Sărbătorea Nasterii Domnului reprezintă, pentru credincioșii Vicariatului Ortodox Ucrainean, unul din cele mai importante momente din an. Bucuria vestirii Nașterii Domnului îmbracă haina tradițiilor ucrainenilor din România. Astfel, Sărbătorea Crăciunului reflectă particularitățile etniei noastre. În bisericile noastre, credincioșii s-au bucurat de scenetele (veritabile piese de teatru, arhaice, având ca temă Nașterea Mântuitorului) pregătite cu dragoste, din timp, de către Viflaimurile tradiționale. Acest obicei e păstrat cu sfințenie de către românii și ucrainenii Maramureșului istoric.

În alte biserici au avut loc concerte de colinde, susținute de corurile parohiale sau de grupuri de copii. În unele localități cu populație majoritar ucraineană din Maramureș se păstrează cu sfințenie tradiția Colindei bătrâne (“Stara koliada”), un grup de bărbați (în mare, consilieri parohiali, “curatori”), grupul oficial de colindători ai Parohiei, care colindă tot satul. De regulă aceștia interpretează colinde vechi, puțin cunoscute. În ceea ce privește rânduiala bisericească, în prima zi a Praznicului e citită rugăciunea pentru fiii duhovnicești, rugăciune specială pentru Sărbătorea Nașterii Domnului, care marchează încheierea

Postului. Ucrainenii ortodocși din România țin cu sfințenie la rânduiala postului, masa din Ajunul Nașterii Domnului fiind una de post, simbolizând nu doar efortul nostru spiritual din perioada Postului, dar și condițiile umile în care S-a născut Mântuitorul lumii. În toate bisericile noastre este citită Pastorală Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, primită cu bucurie de către credincioși ca și cuvânt părintesc în zi de sărbătoare. În celelalte zile de sărbătoare, Soborul Maicii Domnului și pomenirea Sf. Arhidiacon Ștefan la slujbele din bisericile noastre participă și preoți fii ai satului dar și preoți ortodocși români și alți invitați, pentru a se bucura de aceste zile de sărbătoare alături de comunitățile ucrainene.

Vicariatul Ortodox Ucrainean reprezintă cea mai mare comunitate a etnicilor ucraineni din România și singurul mediu în care sunt păstrate și predate cu sfințenie, prin dragostea și dăruirea preoților și comunităților păstorite, tradițiile etniei noastre.

pr. Consilier Marius N. Lauruc

РІЗДВО ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

Свято Різдва Господнього є, для вірних Українського Православного Вікаріату, одним із найважливіших моментів в році. Радість доброї вістки Різдва Господнього одягається в ризу звичаїв українців Румунії. Отже, святкування Різдва відображає особливості нашої етнічної ідентичності. У наших церквах вірні насолоджувалися Віфлеємами (справжніми театральними виставами, архаїчними, на тему Різдва Спасителя), з любов'ю приготовленими задалегідь. Цей звичай зберігають румуни та українці історичної Мараморощини. В інших храмах відбувалися концерти колядок у виконанні парафіяльних хорів чи дитячих груп. У деяких

місцевостях з українським населенням, на Мараморощині, зберігається традиція «Старої коляди», група чоловіків (переважно парафіальних радників, «кураторів»), офіційна група колядників парафії, які колядують усім селом. В загалі, вони інтерпретують старі, маловідомі колядки. Щодо церковного уставу, в перший день свята читається молитва за духовних дітей, спеціальна молитва на свято Різдва Христового, яка знаменує кінець посту. Православні українці Румунії дотримуються порядку посту, трапеза навечір'я Різдва є пісною, символізуючи не лише наші духовні старання під час посту, але й скромні умови, в яких народився Спаситель світу. В інші дні Свята, Собор Пресвятої Богородиці та пам'ять святого архідиякона Штефана, священники, сини села, а також румунські православні священники та інші гості беруть участь у богослужіннях у наших церквах, щоб насолодитися духовної радості разом з українськими громадами.

Український Православний Вікаріат представляє найбільшу спільноту етнічних українців у Румунії та єдине середовище, в якому наші традиції зберігаються через любов та відданість священників та їх церковних громад.

от. радник Маріус М. Лаурук

CONSULTAȚII MEDICALE GRATUITE

În perioada 12-19 ianuarie 2024 Crucea Roșie, în parteneriat cu Protopopiatul Ortodox Ucrainean Lugoj, Parohia Ortodoxă Ucraineană Timișoara, a derulat o campanie de consultații medicale gratuite, atât pentru locuitorii Timișoarei cât și pentru refugiații ucraineni din capitala Banatului. Caravana medicală a staționat în curtea bisericii ortodoxe ucrainene Timișoara, pentru consultații fiind pusă la dispoziție și biserica de lemn a ucrainenilor timișoreni. În ajutorul refugiaților ucraineni au venit voluntari ai parohiei, ca traducători.

165 DE ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

La împlinirea a 165 de ani de la Unirea Principatelor Române, în toate bisericile din cadrul Patriarhiei Române a fost oficiată slujba de Te Deum. Și în bisericile Vicariatului Ortodox Ucrainean s-a săvârșit această slujbă de mulțumire către Bunul și Milostivul Dumnezeu pentru binefacerile revărsate asupra noastră.

"SĂ FIM MÂNDRI DE LOCUL ÎN CARE NE-AM

NĂSCUT ȘI AM CRESCUT!"

La mulți ani!

pr. Ioan-Virgil Brotnei

SLUJBĂ DE POMENIRE PENTRU REFUGIAȚII UCRAINENI ÎN MUNȚII MARAMUREȘULUI

Pe 27 ianuarie, în zona montană a localității Repedea, a avut loc o acțiune de comemorare a victimelor războiului din Ucraina, și a ucrainenilor refugiați, care în drumul spre libertate au murit în Munții Maramureșului.

Inițiativa acestei activități în memoria victimelor, a venit din partea domnului Florian Salajeanu președintele asociației ASSOC, în parteneriat cu Fundația Huțurilor ucraineni din România - în persoana domnului Vasile

Popovici, și cu participarea Serviciului de Ajutor Maltez și a personalului ISU Vișeu de Sus.

Slujba de pomenire a fost oficiată sus pe munte, de către Pr. Protopop Petru Rahovan, din cadrul Vicariatului Ortodox Ucrainean, împreună cu Pr. Valeriu Mircea Vana - delegat al Episcopiei Ortodoxe a Maramureșului și Sătmarului.

La acest eveniment au luat parte și refugiați ucraineni, jurnaliști din Germania, alte personalități și localnici care s-au alăturat acestui demers. Dumnezeu să-i ierte și să așeze sufletele celor adormiți, în ceata dreptilor!

prof. Rahovan Veronica Maria